

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

veloletno . . . . . Din 40.—
polletno . . . . . Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejema. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 3. aprila 1931.

Štev. 14.

Dr. Josip Pretnar:

Vstajenje!

Ko bi imelo radosti peti vse okrog nas veselo Alelujo, vstajenje, seda obrtnik za velikonočno mizo s skrbi polnim čelom, resnoba in turoben. Ves gospodarski svet daleč preko naših meja in onkraj morij je zajela težka mora. Resni časi, kakor jih gospodarstvo malo pomni, so prišli nad svet in nad nas in ne vemo, kje se bo to nehalo, ne vidimo izhoda.

Milijarde dolarskih izgub na ameriških borzah, ki so vladale in krotile ves svet, ko ga ni ugnal ne meč ne ogenj, niti smrt in razdejanje. Več kot dvajset milijonske armade brezposelnih po kontinentih civiliziranega sveta, šume hladnih dimnikov, ki kažejo brezdelje in počivanje tvorniških centrov svetovne proizvodnje vesile, obubožanje in kupna oslabeledost kmeta, uradnika in delavca! Kdo bi premeril globino in premostil širino svetovnega gospodarskega prepada, ki odpira svoje temno žrelo?

Povodenj gospodarske krize, ki je zalila ves svet, prestopa tudi bregove naše države. Ni čuda, da Tvoja Aleluja, obrtnik, ni ravno vesela.

Toda proč malodušnost! Tvoje čelo, obrtnik, mora biti ob veseli Aleluji, ob veličastnem Vstajenju vedro, Tvoja duša polna upanja.

Res da Ti je delala preteklost krivico, ki tudi še danes ni popravljena. Kako se Te je omalovaževalo in zapostavljalo! Smrt pod kolesi tovarniških strojev so Ti prorokovali. Res, padle so mnoge žrtve, toda Tvoja žilava narava je ustvarila čude. Majali so se industrijski dimniki, a obrt je ostala trdna na svojih zdravih tleh.

Jakob Volk:

Ali so svojci v obratu podvrženi obveznemu bolniškemu zavarovanju ali ne?

To vprašanje je zelo važno za naše obrtništvo, ki zaposluje v svojih obratih sinove, hčere in v večjih slučajih tudi sodeluje mož v ženinem obratu ali nasprotno, in se plačujejo zanje znatni prispevki. Kako je razlagati § 3. zakona o zavarovanju delavcev v korist dohodkov Okrožnega urada in kako se ga da porabiti za obrambo pred dajatvami za take zavarovance, kako tolmači Okrožni urad v Ljubljani to določbo po svoje in ga bodo reševale vse instance? Važno je, da smo na jasnem, če sme dolžni svojece prijavljati ali ne ter plačevati zanje prispevke.

V prihodnjih številkah »Obrtnega vestnika« bom objavil spise, ki bodo točno pokazali dvoličnost.

To postopanje pač nasprotuje socialnemu čutu in ni se čuditi, da se še danes, ko bo skoro 10 let, kar obstoja zavarovalni zakon, čuje toliko pritožb, bodisi od strani članstva, bodisi iz vrst delodajalcev. Pač pa so lahko zadovoljni oni prostovoljni člani neobrtniki, ki za Din 10 mesečno lahko 20 krat kličejo zdravnika in dobijo zdravila itd.

Kaj pravi zakon o zavarovanju delavcev v § 3.? Dolžnost zavarovanja se nanaša na vse osebe, ki dajejo v področju

Industrijalizacija Te ni uničila, temveč le dokazala, da brez Tebe zdrave proizvodnje ni in ne more biti.

Pa je prišla doba delavstva. Koliko se je tu pretiravalo in se še. In tudi tu se Ti je godila krivica. V katerem stanju se vzgaja najbolje res kvalificirano delavstvo, če ne v Tvojem. Kje bi dobile kruh armade delavstva, če ne bi bilo Tvojih ustvarjajočih žuljavih rok, obrtnik. Slovenski obrtnik se mora zavedati, koliko ostane v njegovi domovini od 90.000 zavarovancev še pravega profesionalnega delavstva, če izločimo desetisoče vsega onega, kar to ime komaj zasluži. In Tvoje vrste štejejo 25.000 samostojnih, ki skrbe ne samo za kruh rodbinam, temveč ga dajejo tudi desetisočem delavstva.

Delavsko vprašanje se ne da rešiti brez eksistence obrtnika.

Govorimo, da je kmet steber države in hranilec človeške družbe. Toda, slovenski obrtnik, povej, čigav sin si Ti, čigavi otroci so Tvoji pomočniki in vajenci! Koliko kmečkih sinov more prehraniti domača gruda, kjer so se rodili? Kmet mora prečesto obrtovati da izhaja in velika večina njegovega rodu dobi svoj kruh ravno v obrtu.

Kaj bi bilo z našim kmetjskim ljudstvom, če ne bi bilo obrta?!

Tvoj stan, obrtnik, ne more in ne sme propasti, prevažen je, pregledoko je vkoreninjen v zdravi zemlji in krvi naroda in prežilava je njegova sila, da bi podlegla. Zato pa, ko butajo valovi gospodarske povodnji ob Tvojo ladjo, ne bodi malodušen! Vedro glej v bodočnost.

Vesela naj bo, obrtnik, Tvoja Aleluja!

kraljevine Jugoslavije stalno ali začasno svojo telesno ali duševno moč v najem.

Rodbinski odnosi med zakonci niso zapreka za postanek delovnega razmerja in tudi ne zapreka za obvezno zavarovanje. To velja tudi glede otrok. Zato ni potrebna posebna pogodba, pa tudi ne določeno plačilo.

Okrožni urad v Ljubljani pa je zavzel s svojim odlokom v konkretnem primeru drugo stališče. Četudi kot prizadeta stranka nerad o tem razpravljam, moram vendar našo obrtniško javnost seznaniti s tem poučnim primerom, da bo vedela soditi in se ravnati.

Leta 1901. je sezidala in ustanovila moja žena moderno kemično pralnico in barvarstvo. Vodstvo tega obrata sem kot njen mož in kot strokovno usposobljen prevzel jaz. Razumljivo je, da se te vrste obrat ne sme voditi brez strokovne moči in to še posebej, ker se je uporabljal parni kotel.

Na podlagi tega razmerja je oblast in nezgodna zavarovalnica pritisnila na ženo, da moram biti zavarovan. Z ugovori takrat nisem uspel in sem bil do dne 1. julija 1922 prisiljen član okrajne bolniške blagajne. S tem dnem me je Okrožni urad prisilil na ponovno prijavo in sem še danes član. Neglede na razne težkoče po vojni itd. je izterjal zapadle zneske, češ dolžan si plačati. Zapadle prispevke je tudi točno vknjižil. Sedaj pa, ko je po 30 letnem članstvu obolela moja šoloobvezna hčerka in je treba plačati Din 120.— bolnišničnih stroškov, pa so

prišli do mnenja, da nisem zavarovanju podvržen. To pravi odlok z dne 11. novembra 1930, št. 8556/1., ki ga prihodnjič priobčim, kakor tudi ves nadaljni potek te zadeve.

Važna odločba o kuluku

Ljubljansko mestno načelstvo je svoječasno zavzela stališče, da se kuluk odmerja od osnovnega in dopolnilnega davka. Tako interpretacija predpisov o kuluku bi seveda jako povečala obremenitev.

Na podlagi pritožb, ki so jih vložili razni interesi, je banska uprava z odločbo od 21. marca t. l., št. 136/193 razveljavila sezname o zavezancih za ljudsko delo, odnosno o odkupnini, kolikor je bil v teh seznamih kuluk odmerjen na podlagi dopolnilnega davka ali pa 3 % davka na nove zgradbe. Hkrati je banska uprava odredila, da se sezname v navedenem smislu popravijo. S tem je avtoritativno odločeno vprašanje, kaj tvori podlago za odmero kuluka in je potrjeno naše stališče, da se ima kuluk odmeriti le od osnovnega davka. Ta odločba je velikega pomena, ker bi bilo sicer breme kuluka za številne obvezance neprimerno višje.

Sarajevski čevljarji in Bata

Od Udruženja Obučarskih Poslodavaca iz Sarajeva smo prejeli sledeči dopis, ki ga radi priobčujemo, ker so lokalni listi baje iz obzirov do Bat'e odklonili objavo. Dopis tudi kaže, da so oblastva Bat'i v Sarajevu zabranila delo in da je to potrdilo tudi ministristvo trgovine in industrije. Umestno bi bilo, da bi se tudi pri nas postopalo tako.

Ovdašnja je filijala firme »Bat'a« uredila radionico sa mašinama za popraviljanje obuče, kako za svoje vlastite proizvode, tako i za ostale fabrikate. U tu je svrhu preko svoga zastupnika zatražila ista firma obrtnu dozvolu za taj rad. Ovdašnji obučari vidjevši da im se hoće na ovaj način da oduzme i minimum njihove eksistencije i da stvori još veću besposlicu Udruženje obučarskih majstora preko Saveza zanatlija poduzelo je korake protiv izdavanja ovakove dozvole. Kako je Udruženje obučarskih majstora naišlo na razumjevanje kod prvostepene obrtne vlasti, zatim kod Trgov. i Obrt. Komore i kod Banske Uprave, to se firmi »Bat'a« molba za radionico za popravak obuče odbila. Zatim se je zastupnik firme »Bat'a« obratio na najvišu instancu Ministarstva trgovine i industrije u Beograd, koje je medjutim prihvatilo isto mišljenje i konačno odbilo molbu za izdavanje obrtne dozvole firmi »Bat'a«.

Pored toga se firma »Bat'a« obratila na jednog ovdašnjeg obučarskog majstora, da svoju obrtnu dozvolu prenese na isti lokal firme »Bat'a«, te je na tu obrtnu dozvolu otpočela popravljati obuče. Kako je to samo fingirana stvar, koja se protivi građanskim propisima i zakonima, to je isto Udruženje obučarskih majstora podnijelo prijavu proti toj fingiranoj obrtnoj dozvoli. Na osnovu te pritužbe firmi »Bat'a« zabranjuje se svaki daljni rad oko popraviljanja obuče.

Ovaj postupak i razumjevanje mjerodavnih faktora sve zanatlije kao sitni privrednici svesrdno pozdravljaju, a naročito obučarski majstori, jer su time zaštićeni baš oni sitni majstori, koji danas žive u većini i gotovo isključivo od popravka obuče.

Ujedno se daje na taj način potpuna garancija, da će cj. gradjanstvo biti i nadalje posluživano solidnim radom i umjerenim cjenama.

Našemu poštovanom gradjanstvu se time pruža prilika, da vrši svoju patriotsku dužnost poslužujući se kod svojih domaćih majstora. Time će se ublažiti barem donekle kriza i besposlica, koja je uzela velikoga maha baš u obučarskoj struci.

Udruženje obučara, Sarajevo.

Obrtna banka v Ljubljani

Obrtna banka v Ljubljani je imela 26. marca 1931 svoj X. občni zbor. V svojem pozdravnem nagovoru je povdarjal g. predsednik Fran Kavčič, da je bil zavod pred desetimi leti ustanovljen od obrtnikov in njihovih prijateljev za obrtnike in male trgovce.

Zavod je to svojo nalogo izvrševal v preteklih desetih letih in jo hoče vršiti tudi v bodoče, prosi pa gg. delničarje in druge poslovne prijatelje, da nadalje podpirajo zavod v njegovem stremljenju.

Iz letnega poročila je razvidno, da ima zavod Din 2.000.000.— delniške glavnice in Din 453.473.58 rezerv; vlog na knjižice in tekoči račun Din 10.098.051.80.

Čistega dobička izkazuje 108.631.41 Din.

Počenši s 1. aprilom 1931 se izplačuje za poslovno leto 1930 kupon št. 10 z Din 2.50, kar ustreza 5% obrestovanju delnice.

Na občnem zboru so bili izvoljeni v upravni svet vsi stari funkcionarji ter na novo gg. Hinko Franzl, tovarnar v Ljubljani in Milko Krapeš, urar v Ljubljani. V nadzorstveni svet poleg starih funkcionarjev g. Miroslav Zupan, stavbenik v Ljubljani.

Klančnik Franc:

Obrtniki in kuluk

Z zakonom o samoupravnih cestah od 8. maja 1929 se je za popravo samoupravnih cest uvedlo prisilno osebno delo ali takozvani kuluk, po našem tlaku. Ni moj namen tukaj razpravljati, ali je bilo to potrebno in z ozirom na sedanji čas umestno. Hočem le ugotoviti, da se je s tem obrtnikom, ki so že itak silno preobdavčeni, naložil nov občuten davek ki bo najbolj udaril malega obrtnika in marsikaterga tudi uničil. Je to težek udarec za malo obrt. Kuluk se predpisuje po visokosti davčnega predpisa. Pri zemljiških posestnikih je merodajen predpis zemljarine, ki je, kakor splošno znano, zelo majhen. Poznam posestnika ki ima ca. 90 oralov posestva, pa ima predpisanega davka samo Din 514, toraj toliko kakor prav mali obrtnik. Pri obrtnikih pa se k predpisanim davkom pridobnine vračuni še zgradarina in rentnina, tako da postane davčni predpis zelo visok. Na podlagi teh predpisov se predpiše tudi kuluk. V

Dravski banovini je najmanjši kuluk 3 cnote za banovinske* in 3 za občinske ceste. Za vsako enoto se računa 1 dan dela.

Do 200 Din predpisanega davka, je torej 4 dni kuluka, od 200—500, 12 dni, od 500—900, 18 dni itd. Za vsak dan se mora plačati odkupnine 20 Din. Kdor ima manj kaor 100 Din predpisanega davka, lahko gre osebno delat, vsi kateri imajo nad 100 Din, morajo plačati. Za najmanjši kuluk znaša torej odkupnina letno Din 120.

Sedaj pa pogledimo velik razloček med kulukom kmeta in obrtnika. V neki naši občini, ki šteje ca 2000 duš, ni kmeta, ki bi imel čez 18 dni kuluka, dasi imajo nekateri prav lepa posestva.

Naj navedem nekaj primerov:

Poznam kmeta, ki ima 90 oralov posestva, ima veliko živine, nič zadolžen, kuluka pa ima 18 dni. Poznam pa krojača, ki nima sploh ničesar svojega, ima malo dela, kuluka pa ima 18 dni. Poznam zopet dosti trdnih kmetov z lepimi posestvi, ki imajo kuluka po 6—12 dni, poznam pa veliko obrtnikov ki komaj komaj životarijo, pa imajo kuluka 24—54 dni.

Kje je tu pravično sorazmerje? Še en primer! Poznam sicer bolj malega posestnika, ki pa ima vseeno lepe dohodke, posebno iz vinograda, nič dolga, pač pa naložen denar, nič otrok, pa nima nič kuluka. Zakaj? Predpisanega davka ima samo 99 Din, star pa je čez 55 let, po zakonu toraj prost kuluka. Zakon namreč pravi, da kdor nima vsaj 100 Din predpisanega davka, pa je star čez 55 let, je kuluka prost. Najbolj mali obrtnik pa ni kuluka prost, čeprav bi bil 100 let star, ker ga pač menda ni, ki bi imel manj kakor 100 Din predpisane pridobnine. Iz vsega navedenega je razvidno, kako velika krivica se je zopet zgodila posebno malim obrtnikom. Naložilo se jim je novo breme, katerega ne bodo mogli vzdržati.

Ni čuda, da so obrtniki postali čisto obupani. Mnogi so pustili obrt, se podali na delo v tovarne, so postali dninarji itd., mnogi pa še bodo. V naši občini poznam 27 takih, ki so pustili svojo stroko in se podali v druga dela. Nasvetujem sledeče:

Vse obrtne zadruge naj pošljejo proteste proti uvedli kuluka v Dravski banovini na vlado v Beograd in tudi na bansko upravo. Dobro bi bilo, da gre tudi deputacija do merodajnih krogov in tam intervenira.

En vzgled: V banskem proračunu je bil uveden novi davek na nakladanje in razkladanje vagonov. Zastopniki industrije in trgovine so se proti temu pritožili in pogledjte čudo: Včeraj sem že čital v listih, da je vlada ta davek v proračunu črtala. To naj nam bo v poduk. Zatoraj strokovne zadruge, obrtna društva, zganite se, da ne bo prepozno!

* Za leto 1930 je banska uprava odredila uporabo ljudskega dela samo za 2 enoti.

Kovači in popravila motor-nih vozil, strojev i. t. d.

Težki časi in pomanjkanje dela v kovaški stroki je dalo povod, da so se kovači začeli ozirati za delom v strokah, katere je prinesla s seboj moderna tehnika. Seveda prihajajo pri tem v kolizijo z drugimi kovinarskimi strokami, ki si lastijo dotična dela in nočejo priznati kovaču, da bi jih smel izvrševati tudi on. Posebno mnogo se je že govorilo, pisalo pa tudi prepiralo glede kovačevega delokroga, kadar gre za popravila motor-nih vozil, poljedelskih strojev itd. Spor še vedno traja in bo najbrž trajal, dokler bo živel kovač, mehanik in ključavničar.

Da se vsaj nekoliko pojasni položaj, smatramo za umestno, da objavimo načelno odločbo dunajske zbornice o tem vprašanju. Ta bo gotovo zanimiva in aktualna tudi za nas, ker velja za stroške in okoliš, kjer so navedeni obrti daleko specializirani in zato gotovo ne bi bilo prav, ako bi postopali ozkosrčnejše mi, ko živimo vendar v dokaj primitivnejših razmerah kot so n. pr. na Dunaju.

Zbornica zavzema odslej glede popravila motor-nih vozil, izdelovanja in popravil poljedelskih strojev itd. z delno izpopolnitvijo, oz. izpremembo svojega mnenja od aprila 1927, sledeče stališče:

Popravila motor-nih vozil.

1. Pri osebnih vozilih ima kovač pravico do izdelovanja in popravila, vključno do vdelave in izdelave v sledečih slučajih: pri zavornih in opornih vzvodih, nosilcih za prtljago, peresju, oporiščih šprinkelj, oporiščih blatnikov, oporiščih za podnožnice in svetilke, varovalnih šipah proti vetru, nosilcih rezervnih koles in peresnih opor.

Kovač ima tudi pravico do izboljšanja slabo vstavljenih oklepov in osi.

Popravo prelomljenih osi, vstavo in izdelavo osi ter izravnavo vdrtim ali škode na polnopskvenih kolesih smejo podvzeti kovači le v slučajih nujne potrebe, vendar imajo vsesplošno pravico do zrvnanja osi, torej tudi tedaj, ako ni nujne potrebe.

2. Pri tovornih vozilih so kovači prav tako upravičeni do izvrševanja vseh del, navedenih pod točko 1.

Poleg tega jim tu pripada še izdelava in popravilo sledečih sestavnih delov: okovanje karoserij, naprave za priključitev priklonih voz, oporišč pri vozu, okovanje strehe, voznihi vezi, polnopskvena kolesa in železni oz. jekleni deli na priklonih vozovih.

3. Pri motor-nih kolesih smejo kovači napraviti oz. popraviti le peresa na prikolicah.

4. Kleparjem pripada pri motor-nih vozilih (osebni in tovorni avtomobilih, motor-nih kolesih, priklonih vozovih, prikolicah itd.) izvrševanje vseh del, obstoječih iz pločevine in sicer — v nasprotju z dosedanjim navado — v vsaki poljubni jakosti pločevine. K temu pripada izdelovanje in popravilo

sledečih delov, oz. izvrševanje sledečih del: hladilniki, krovi na motor-nih, vetrobrani, opločenja karoserij, blatniki, opaženje sten, pločevinaste podnožnice, opaženje pločevinastih podnožnic, pločevinasti deli v zavarovanje motorja, rezervoarji za bencin in olje, naprave za filtracijo olja, izpuhače, pri vozilih potrebne predalnice, kot predalnice za orodje, varovalne predalnice za akumulatorje in pnevmatike, dalje varovalne ploče voznihi verig, segrevalci zraka, pažnice za armaturo in njih opločenje, razne deske s pločami, dalje vsa na napeljavah za bencin in olje v upoštevanje prihajajoča varenja in končno — vendar le v slučaju nujne potrebe — montiranje kril, karoserij, hladilnikov in rezervoarjev.

5. Do izvrševanja del, pripadajočih po točkah 1—3 kovačem in po točki 5 klepanjem, so upravičeni tudi mehaniki in ključavničarji.

6. Izvrševanje vseh ostalih del na motor-nih vozilih (avtomobilih in motor-nih) pripada brez razlike v pravno območje mehanične in ključavničarske obrti.

Prevzem naročil za popravilo motor-nih vozil.

Da prevzema naročil za popravila na motor-nih vozilih in do zaračunanja prevzetih del so načelno upravičene vse panoge obrti, udeležene pri avto-reparaturah. Tu prihajajo poleg obrti za obdelovanje kovin, t. j. mehanikov, ključavničarjev, kovačev in kleparjev v poštev tudi nekatere obrti za obdelovanje lesa kot kolariji, mizarji, tesarji, dalje obrti sedlarjev, tapetnikov, pleskarjev itd.

V tej vrsti obrtnikov ima v posrednem slučaju prednost oni, v čigar stroko pripada po obsegu pretežni del popravil. Ostala dela, ki ne spadajo v njegovo območje, mora prevzemajoči obrtnik dati v izvršitev izključno onim obrtnim podjetjem, ki so k temu upravičena, nadalje ima pravico ta dela straniki neposredno zaračunati.

(Konec prihodnjic).

Tečaji in predavanja.

Strokovno predavanje odvetnika gospoda dr. Josipa Hacin.

Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« bo v četrtek dne 9. aprila 1931 ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezda«. Na vsto pride predavanje neposredne praktične važnosti za vsakogar, ki ima kupčijske posle. Predavanje bo o sledečem predmetu: »Kako sklepamo in izpolnjujemo pogodbe v navadnem kupčijskem poslovanju?« O tem zanimivem predmetu izpregovori gospod dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani. Gospod predavatelj slovi za odličnega pravnikarja ter bo kot vajen govornik in večer praktik brezdvomno v vsakem pogledu umel zadovoljiti poslušalce. Vstop je brezplačen.

Kaj je novega?

Borzna poročila. Tuje valute so povprečno veljale v prošlem tednu v dinarjih, in sicer: Berlin (nemška marka) 13.57, Curih (švicarski frank) 10.96, Budimpešta (madžarski pengő) 9.92, Dunaj (avstrijski šiling) 8.—, London (angleški funt) 276.76, Newyork (ameriški dolar) 56.85, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (čehoslovaška krona) 1.68, Trst (italijanska lira) 2.68.

Nova trgovinska pogodba s Čehoslovaško je podpisana, s čimer se končno urejujejo naši gospodarski odnošaji do Čehoslovaške ter je upati, da bodo medsebojni gospodarski stiki še trdnjeji kot doslej.

Državni proračun je izdelan ter izkazuje 13.348.013.160 Din izdatkov, od tega za vrhovno upravo 259.910.427, za prosvetno upravo 895.077.000 Din, za pravosodje 433.683.000 Din, za zunanje ministrstvo 156.015.000 Din, za notranje min. 644 mil. Din, za finančno min. 400.910.000 Din, za vojno ministrstvo 2.522.888.000 Din, za javna dela 279.249.000 Din, za promet 3 milijarde 354.543.000 Din, za kmetijstvo 83 mil. 463.000 Din, za trgovinsko 71 milijonov, za soc. zdravstvo 229 milijonov.

Davki bodo po novem proračunu znašali prihodnje leto: neposredni 1601, posredni pa 3536 milijonov Din.

Nemško-avstrijska carinska unija je povzročila v vseh antantnih državah veliko presenečenje in izgleda, da stvar ne bo šla tako gladko, kakor si predstavljajo Nemci in Avstrijci, temveč utegne pritisek Francije, Anglije in Italije to dalekosežno pogodbo omajati.

Velik mednarodni kongres pekov se namerava prirediti v aprilu v Budimpešti ter so bile objavljene tudi naše pekovske organizacije.

Avstrija nam je odpovedala trgovsko pogodbo za 1. julij in s tem dnem nastopi z Jugoslavijo brezpogodbena stanje, ako ne pride dotlej do sklepa nove pogodbe.

Znižanje obrestne mere na vloge je sklenilo Društvo bančnih zavodov Dravske banovine in sicer se namerava plačevati za vezane vloge po pol odstotka manj kakor doslej. Pobiranje novega poslovnega davka se je začelo na carinarnicah prošli četrtek, a se je osobito pri paketnih pošilkah pokazalo, da bodo potrebne nujne izpremembe.

Nov uradniški zakon za vso državo je stopil v veljavo.

Veliko državno razstavo in velesejem nameravajo prirediti v Beogradu po vzoru Ljubljanskega velesejma.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Pekovski mojstri nam pošiljajo v zadnjem času članke, katerih radi pomanjkajja prostora ne moremo naenkrat priobčiti. To bomo storili postopoma. Članke, ki obravnavajo isto stvar, pa bomo združili, da tako ustrezemo vsem dopisnikom, katerih mnenje je gotovo vredno, da se upošteva in objavi.

46 milijonov dinarjev, v letu 1930 pa se bodo predvidoma še bolj povišale. Poleg tega ostre te datjave še razne samostojne davščine, posebno trošarine, pri katerih se skoro praviloma pušča iz vidika, da smejo trošarine po zakonu obremenjevati samo potrošnja na področju dotične občine. Položaj, kakršen je sedaj, je trajno nevzdržen. Država pobira na eni strani od davkoplačevalcev izdatne davke, na drugi strani pa samouprave za samoupravne namene pomnožujejo državne davke z dokladami in samostojnimi davščinami. Vse kaže, da bo tudi naša država morala postaviti finansiranje samouprav na drugo podstavo in po vzgledu nekaterih drugih naprednih držav to vprašanje urediti tako, da bo država gotovo davčne donose po gotovem ključu delila med prizadete samouprave, da te ne bodo navezane v tako izdatni meri na doklade, takse in davščine, kakor so sedaj.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Ernst Kramaršič:

Obdačba obrtnika

O tem vprašanju smo v zadnjih dveh letih toliko pisali in obravnavali, kakor v nobeni drugi zadevi. Saj je ena glavnih težav našega, posebno malega obrtnika davčna preobremenitev.

Izvajanje novega davčnega zakona glede pridobnine je v praksi pokazalo, da je ta obdačba našega obrtnika neznosna. Gospodarski položaj obrtnika je vsled splošne gospodarske krize že itak skrajno slab. Davčna obremenitev pa je na podlagi ocen in predpisov v naših krajih taka, da je obrtnik ne bo mogel prenesti. Ključ nove pridobnine je štiri do petkrat večji kot je bil osnovni odstotek prejšnje pridobnine. Dočim je obrtništvo do uveljavljenja novega zakona o neposrednih davkih plačevalo kontingentirani pridobninski davek, ki tudi v najneugodnejšem primeru ni presegal z dokladami vred 2% dejansko doseženih dohodkov, nalaga novi davčni zakon 6 do 8% osnovnega državnega davka in poleg tega še v najnižji skupini 2% dopolnilne doklade.

Dopolnilni davek ima v našem davčnem sistemu nalogo, da nadomesti dohodnino, da se plačuje davek po davčni

moči in pogresivno. V pogledu dopolnilnega davka se čujejo iz obrtniških vrst pritožbe, da načelo dopolnilnega davka ni dosledno izvedeno. Dočim se pri zemljiškem in uslužbenskem davku gotovi dohodki oproščajo dopolnilnega davka, je pri pridobnini tudi najmanjši donos zavezan progresivnemu dopolnilnemu davku. Dopolnilni davek znaša pri pridobnini za še tako nizek donos najmanj 2%.

Oprostitev eksistenčnega minima pri dopolnilnem davku je po teoretskih principih, ki so se tudi v praksi docela obnesli, postulat pravičnega in pravičnega obdačenja po plačilni zmožnosti davkoplačevalca, ki je glede nekaterih davčnih vrst že uveljavljena.

Res je sicer, da je z novim davčnim zakonom ukinjena dohodnina, toda to dejstvo nas ne sme varati, ker v Dravski banovini pretežna večina obrtnikov tega davka ni plačevala zato, ker dohodki posameznikov niso dosegli eksistenčnega minimuma.

Predvsem so pa z državnim davkom vred datjave na samoupravnih dokladah previsoke, ker te znašajo čisto trikrat do štirikrat toliko, kakor državni davek. Umevno je, da tega naš obrtnik ne zmore in potrebno je, da se dajo tudi obrt-

niku davčne olajšave, kakor jih uživajo drugi sloji n. pr. poljedelci, nameščenci itd.

Kako velika je razlika med predpisom uslužbenskega davka in med pridobnino, kaže sledeči primer: Na 750.— Din mesečne plače odpade za uslužbenca brez otrok 9.— Din uslužbenskega davka brez vsakih avtonomnih doklad, kar znaša letno 108.— Din davka. Pridobnina pa se odmerja od letnega čistega dohodka, ki znaša v našem primeru Din 9000.—; od tega odpade na 8%ni osnovni davek 720.— Din na 2%ni dopolnilni davek 180.— Din, skupaj na državni davek 900.— Din. K temu je treba pršteti še različne avtonomne doklade, ki znašajo povprečno 200% od osnovnega državnega davka, to je 1440.— Din. Skupni davek znaša torej 2340.— Din ali 26% od letnih dohodkov pri pridobnini, med tem ko znaša od istih dohodkov uslužbenski davek samo 1.02%.

To je primer, ki glasno kliče po reviziji novega davčnega zakona.

Samoupravne doklade na neposredne davke, ki so v letu 1928 znašale v Dravski banovini za občine, okrajne zastope, cestne odbore, zdravstvena okrožja in okrajne blagajne 25½ milijonov dinarjev, so se v letu 1929 povišale na skoro

██

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

██

Tovarišu Volku v odgovor

Poznam Te, tovariš Volk, da si idealist. Ako bi bili vsi naši stanovski tovariši taki, kakor si Ti, bi gotovo tako Tvoje kot naše strokovne pisarjenje odpadlo. Zato mi oprost, da ti kochivem vprašanju združništva, ki ga odklanjaj, odnosno navajajš njega slabše strani, povem to, da sem razmotrival že sam veliko, imel sestanke, seje, pisal na tem mestu itd. Prišel pa sem po nasvetih sotovarišev naše stroke, ki so sistem združništva že praktično doživljali, do zaključka, da je to mogoče uresničiti, ako je izvedljiva točka, ki jo Ti navajaš v svojem zadnjem članku o vprašanju, kako in kje dobiti kapital, denarna sredstva. Navajajš sicer, da se najdejo dobri ljudje, dalje zanatska banka itd.; da, ali kje in od kod jamstvo. Pozabil si navesti žalostno stran, katero sem opazil v vrstah lastnih sotovarišev na raznih sestankih. Na sestanku, sejo, občni zbor primaja manj imoviti tovariš in tovarišica. Imovitejši naši stanovski sotovariši se pa rad odtegujejo našemu pokretu. S tem svojim nastopom kažejo svojo nenaklonjenost za izboljšanje našega gospodarskega pokreta in povzdigo. Z idealizmom sem delal in nastopal za dobrobit našega manj imovitega sloja, želeč, da bi mu pomagal na zeleno vejo. Uspeh sedanjega prizadevanja je bila le klofuta in to zato, ker naši imovitejši tovariši s svojo pasivnostjo nastopajo proti nam in našemu pokretu, ker smatrajo, da je tako zanje bolje. Gotovo imamo tudi dobre borce, ki jim tega ne smemo očitati.

Zato, dragi tovariš Volk, Tvoj predlagani načrt le pozdravljam. Sicer tudi tu ne upam zaenkrat na kak večji uspeh. Ker pa ima zadruga, kateri načelujem, dne 12. aprila svoj občni zbor, te prosim kot agilnega borca, da se istega kot član zbornice TOI in Zveze obrtnih zadrug za Ljubljano udeležiš, ker imamo na dnevnem redu zopet tudi to točko na pobudo naših stanovskih sotovarišev Gorenjske, vendar izven okoliš zadruga. Končno bomo vendar prišli do zaključka našega nadaljnjega dela. Zato naj bo občni zbor Zadruga krojačev in krojačič na Jesenicah temelj k nadaljnjemu delu in podlaga smernicam tega pokreta. Vsled tega bi bilo želeli, da se udeležijo občnega zbora tudi drugi tovariši iz naše srede.

Jesenice, dne 25. III. 1931.

Ivan Gogala.

Oz organizacij.

ZADRUGA KONJAČEV ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI

Poziv vsemu članstvu Zadruga konjačev v Ljubljani.

Ker se v zadnjem času obrača na posamezne člane naše zadruga neki gospod iz Osijeka z vabili k pristopu v »Savez živodera«, ki pa še ne obstoja, ampak ga mislijo nekateri gospodje ustanoviti na svojo roko; se opozarja vse članstvo, da na ta vabila ne odgovarja, če pa že hoče odgovarjati, naj sporoči temu Savezu, da se naj v takih slučajih obrne na našo zadrugo, ne pa na posamezne člane.

Ker so se ti osnovatelji Saveza že pred časom obrnili na naše zadruga zaradi ustanovitve Saveza in je združno načelstvo na svoji seji dne 3. januarja 1931 sklenilo soglasno: **Pristop zadruga k Savezu živodera Jugoslavije se odgod, dokler se tudi po ostalih banovinah ne ustanovijo podobne zadruga kakor je Zadruga konjačev za dravsko banovino.**

Opozarjamo članstvo, da je ta sklep zadruga obvezen za vse naše člane in jim priporočamo, da se po tem tudi ravna.

V nejasnih slučajih naj se članstvo obrača na zadrugo za pojasnila.

NAČELSTVO.

Redni občni zbor Strokovne zadruga tesarskih in studenčarskih mojstrov v Mariboru.

Dne 19. marca 1931 se je vršil v prostorih Obrtnega doma v Celju občni zbor Strokovne zadruga tesarskih in studenčarskih mojstrov v Mariboru pod predsedstvom načelnika g. Leopolda Petscharja in ob navzočnosti 21 zadrugnikov ter zastopnikov zbornice TOI

g. Hohnjeca in tajnika g. dr. Jos. Pretnarja.

Po pozdravnih besedah poroča združni načelnik o splošnem delovanju zadruga v letu 1930, opominja člane k boljši duševni in telesni vzgoji strokovnega naraščaja, o dolžnosti prijave pomožnega osebja in o zatiranju šušmarstva. (Z odobravanjem sprejeto.)

Podnačelnik g. Vekoslav Bratina je prečital letno poročilo o delovanju zadruga v letu 1930, tajnik g. Bombek pa proračun za leto 1931, katerega je občni zbor z manjšo izpremembo odobril, tako da izkazuje na izdatkih Din 8950, na dohodkih pa Din 9500.

Soglasno se je sklenilo, da se določi članarina za leto 1931 za vse člane enako po Din 100 letno.

Nadalje se soglasno sklene, da zadruga odstopi kot članica od Saveza udruženja jugoslovanskih gradjevinar-preduzimaca i zidar-tesarskih majstora v Beogradu iz razlogov, ker ji je navedena organizacija preoddaljena.

Sklenilo se je nadalje, da zadruga naroči Obrtni Vestnik za vse člane, izvzemši člane, od katerih se članarina uradno izterjati ne more, in sicer od 1. aprila 1931 do 1. aprila 1932.

Zadrugnik g. Čmak predlaga, da naj zadruga upravi Obrtnega Vestnika stavi predlog, naj v bodoče prinaša naznaila vseh javnih licitacij. Občni zbor je soglasno sklenil, da se razdeli dovoljena podpora v znesku Din 1400 obrtnim nadaljevalnim šolam.

Načelnik g. Petschar je nato prečital zapisnik protestne seje Zadruga stavbenikov v Ljubljani z dne 2. marca 1931 o prevzemu tvrdke »Slograd« v Ljubljani po banovini ter je občni zbor po temeljiti debati prišel do zaključka in sklenil krepko podpreti ta protest in odposlati tozadevno spomenico načelstvu zadruga stavbenikov v Ljubljani zaradi nadaljnje akcije.

G. Kukovec predlaga, naj zadruga pošlje banski upravi Dravske banovine v Ljubljani spomenico, v kateri naj za-prosi, da ukrene banska uprava vse potrebno, da se vsa javna dela oddajo v prvi vrsti lokalnim podjetnikom in šele v drugi vrsti oddaljenejšim.

Obrtno društvo v Brezicah je prizredilo »Obrtniški dan« že v nedeljo 15. marca t. l. Vzrok temu je bil, da so imele vse tamošnje zadruga na praznik sv. Jožefa svoje občne zborce.

Zborovanje je otvoril ob 11. uri dop. predsednik Obrtniškega društva gosp. Josip Holy ter pozdravil navzoče zborovalce. Nato pa je obširno poročal tajnik Zbornice T. O. I. g. dr. Josip Pretnar o položaju in težnjah obrtništvu, davčnem vprašanju, organizaciji in delovanju Zbornice T. O. I. in obrtno-nadaljevalnem šolstvu. Za svoj krasno zasnovani govor je žel g. dr. Pretnar burno odobravanje navzočih.

Nato je govoril še g. Fran Igljč kot odposlanec in referent Zveze obrtnih društev v Celju, ki je navzočim tolmačil pomen in naloge Obrtnih društev, njih delovanje, o težavah obrtništvu ter o nacionalni, kulturni in gospodarski zavednosti obrtnika. Nadalje je še omenil tudi pomen obrtniškega praznika, ki se bo odslej vršil vsako leto.

Po lepo uspelem zborovanju je bila na predlog g. predsednika odposlana vdanostna brzojavka Nj. V. kralju.

Dopoldne so se vršili lep obiskani občni zbori Zadruga kovinarjev in lesnih strok, Zadruga krojačev, Zadruga čevljarjev in Skupne obrtne zadruga, katere so posetili delegati Zveze obrtnih zadrug gg. Igljč, Krapež in Pristou in Zbornice T. O. I. g. Kralj in dr. Pretnar.

Obrtniški praznik v Zireh.

Na inicijativo Čevljarske zadruga v Zireh se je vršilo na dan 19. marca t. l. obrtniško praznovanje.

Popoldne ob 14. uri se je vršilo zborovanje pod predsedstvom g. Zajca, načelnika Čevljarske zadruga. G. Zajc je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, posebej še župana g. Nagliča. Nato je g. Naglič pozdravil navzoče zborovalce v imenu občine, jih vspod-

bujal k solidarnosti in stanovski zavednosti, predvsem povdarjajoč, da bo občina vedno zasledovala in krepila razvoj obrtništvu in ustregla njihovim željam. Nato je spregovoril odposlanec Zveze obrtnih društev v Celju g. Fran Igljč, ki je navzoče istakto bodril k obrtniški samozavesti in povdarjal, da naj Obrtništvu poleg svojih strokovnih organizacij uvažuje tudi Obrtna društva.

Načelnik Kolektivne zadruga g. Sinkovec je v svojem govoru zagotavljal, da bo storil vse za ustanovitev Obrtniškega društva v Zireh. Načelnik g. Zajc je v zaključnih besedah povdarjal važnost in vsestransko potrebo po ustanovitvi Obrtniškega društva v Zireh ter izjavil, da bo tudi on pokrenil vse potrebno in pripravil za ustanovitev omenjenega društva. Zborovalci so z odobravanjem sklenili, da se odpošlje udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju.

V programu praznovanja obrtniškega dneva je bila tudi večerna prireditev v Sokolskem domu. Uvodoma je predaval g. dr. Milan Gregorič o »kvarnih posledicah alkohola«. Predavanju so vsi navzoči sledili z velikim zanimanjem.

V imenu Zveze obrtnih društev je pozdravil navzoče g. Fran Igljč ter želel veliko zabave. Nato pa se je vršila igra »Legionarji«, katera je pod spretnim vodstvom in režijo g. Znožnika prav lepo uspela.

Občni zbor Obrtnega društva v Celju

V soboto zvečer se je vršil v novi pritlični dvorani Obrtnega doma v Celju 40. občni zbor celjskega Obrtnega društva. Vodil ga je predsednik g. Vinko Kukovec, ki je po krajšem uvodu poročal o naporih, ki so bili potrebni, da je društvo prišlo do lastnega Obrtnega doma, pod čigar streho je letos prvič zborovalo. Iz tajniškega poročila g. Žabkarja posnemamo, da je izvršil društveni odbor v preteklem poslovnem letu na svojih 22 rednih sejah in nešteti sestankih veliko delo v prid celjskega obrtništvu in obrtniškega stanu sploh. Odborove prošnje za subvencije pri kompetentnih uradih in ustanovah niso bile zaman. Naklonjene so mu bile tako za Obrtni dom, kakor tudi za druge obrtniške potrebe od strani države, banske uprave, Zbornice za TOI, celjske mestne občine, Celjske pošilnice itd. primerne subvencije, ki pa seveda še izdaleka niso mogle pokriti vseh potreb. Proti šušmarstvu, ki se nevarno razvija na občutno škodo legalnega obrtništvu, se je odbor s podporo oblasti energično boril, žal pa ni mogel doseči onega uspeha, ki ga je pričakoval. Čestitkam tajnika g. predsedniku Kukovcu k 60 letnemu življenjskemu jubileju so se navdušeno pridružili vsi navzoči. Pri volitvah, ki so se vršile po daljši debati z listki, so bili izvoljeni v odbor gg.: Vinko Kukovec, Jernej Golčer, Stojan Holobar, Anton Lečnik, Mihael Vrenko, Jakob Kovač, Franc Zohar in Miloš Hohnjec. Pri slučajnostih se je obravnavala kot edina točka prošnja celjske ekspoziture OUZD, da bi Obrtno društvo dalo na razpolago desne pritlične prostore v Obrtnem domu za namestitev ekspoziture včasu, ko bi OUZD prizidala drugo nadstropje svojima dvema hišama v Vodnikovi ulici. Svoječasno je OUDZ nameraval zgraditi v Celju veliko trinadstropno palačo, ki bi veljala okrog 3 in pol milijona. Od mestne občine brezplačno ponujeno stavbišče poleg Mestnega gledališča je komisija OUZD zavrgla, češ da ne odgovarja začrtanim namenom, drugega pa v Celju ni mogoče najti. Odbor Obrtnega društva je sklenil stopiti v stike s celjsko mestno občino, s katero bo omenjeno vlogo OUZD rešil sporazumno. Nikakor ne sme priti do tega, da bi OUZD adaptiral stare stavbe, namestu da bi gradil novo moderno palačo, ki bo odgovarjala zahtevam in potrebam zavoda in v kateri bi bilo, kakor je želela mestna občina, nameščeno tudi moderno javno kopališče.

Ali ste že poravnali naročnino?

Občni zbor Obrtne zadruga pekov v Ljubljani

Dne 29. januarja 1931 se je vršil v prostorih gostilne pri Mraku v Ljubljani pod predsedstvom načelnika g. Mežnarica redni občni zbor Obrtne zadruga pekov v Ljubljani.

Navzočih je bilo 30 članov, kot zastopnik Zveze obrtnih zadrug pa je prisostvoval g. Josip Rebek.

Po pozdravnih besedah je načelnik g. Mežnaric izvajal med drugim sledeče:

Iz poročil na naših sestankih v prejšnjem letu morete sami sklepati, da je bilo to leto za nas samo doba boja za obstanek in pravice. Oblasti pritiskajo na nas z nezmanjšano silo, da znižamo cene našim izdelkom, na drugi strani pa pogrešamo energičnega nastopa proti onim, ki bi bili v prvi vrsti poklicani za to, da znižajo svoje milijonske dobičke v prid nam in našim konsumentom. Omejiti se hočemo pri tem samo na dolžnosti, ki se jih morajo zavedati vsi naši člani ravno v sedanjem kritičnem času bolj ko kdaj prej. Predvsem je treba, da smo složni. Nobene zahrbtnosti! Poglejmo si iz oči v oči in priznajmo si odkrito naše napake, ki so v marsičem dale povod za sumničenje o prekomernih dobičkih. Prenehati mora previsok odstotni popust preprodajalcem in delati moramo na to, da se ta način umazane konkurence sploh odpravi. V drugi vrsti je pa treba, da složno nastopamo povsod. Vsako zvišanje ali znižanje cen kruha se mora izvršiti z dnem, ki je označen na ceniku in ga prejme vsak član, nikakor pa ne preje ali pozneje. Dokler delamo v mejah zakonito dovoljenega zaslužka, nas ne more siliti nobena oblast, da bi znižavali cene v taki meri, kot se je to zgodilo zadnjič. Zadruga mora delati v sporazumu z oblastjo in vsi člani naj se drže strogo navodil, ki jih prejema od zadruga. Na tem mestu tudi odločno protestiram proti postopanju nekaterih organov tržnega nadzorstva, ki so pri zadnjem znižanju cen hodili po naših lokalih in brez dovoljenja lastnika popravljali cenike. Prepričan sem, da se temu protestu pridružite tudi vi, da ga pošljemo pisмено v imenu vseh tržnemu nadzorstvu.

Zadruga se ni strašila stroškov, ki jih je imela s tem, da je poslala svoje delegate dvakrat v Celje in enkrat v Beograd in na Dunaj. V Celju se je vsakokrat obravnavalo glede cen, v Beogradu pa nov obrtni zakon. Poučne ekskurzije na Dunaj se je udeležil poleg odposlanec iz drugih krajev naše banovine tudi tovariš Vidmar in moja malenkost.

Prosim vse navzoče, da stavijo danes primerne predloge za ukrepe, ki naj jih izvede zadruga v tekočem letu v prid našemu članstvu. Zdrugni zbor je merodajen sklepati o nalogah, ki se stavijo zadrugi v izvršitev tekom leta. Prosim pa, naj bo vsakdo stvaren in se drži točno dnevnega reda.

Pozivam Vas ponovno na skupno solovanje, ker nam vsaka razcepljenost more edinole škodovati.

Načelnikovo poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Zvezin delegat načelnik g. Rebek, je omenil neopravičen pritisk oblasti na združne člane glede znižanja cen. Poudarjal je odločen nastop združnih delegatov pri banski upravi za interese vseh članov. Žal na merodajnem mestu ni bilo potrebnega razumevanja. Pozival je vse člane na solidarnost in agilno sodelovanje pri zadrugi.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da šteje zadruga danes 69 članov. Vajencev je vpisanih 7, oproščenih je bilo tekom leta 23, izstopilo pa je iz učnega razmerja pred potekom učne dobe 6 vajencev, sprejetih je bilo tekom leta 21 vajencev. Pomočnikov je vpisanih 70.

Ze tolikokrat poudarjena potreba po temeljitejši izobrazbi vajencev se kaže v vedno večji meri. Pri prezikušnjah vajencev se opaža največja pomanjkljivost njihove izobrazbe osobito v računanju in kalkulaciji. O knjigovodstvu pa sploh nimajo pojma. Potrebno je, da se vajenci redno udeležujejo predavanj, ki jih prireja Zveza O. Z.; zadruga je za božičnico vajencev prispevala Din 1120.

Tudi obisk vajencev v obrtnih-nadaljevalnih šolah mora biti popolnejši. Le bolezen ga more opravičiti od šolske za-

mude. Učni mojster naj se sam prepriča, če vajenec redno pohaja v šolo. Mojster mora biti vajencu kot oče in vzgojitelj.

Glede pomočnikov je potrebno, da jih člani točno prijavljajo in odjavljajo, ker drugače je nemogoče sestavljati potrdila v delavskih knjižicah.

V interesu članov je, da se včlanijo pri Obrtniški Samopomoči. Ravno v preteklem letu je bilo par smrtnih slučajev pri drugih zadrugah, ko so ostali pokojnikovi svojci brez vsakih sredstev, ker ni bil včlanjen pri Samopomoči. Članarina je tako nizka, da more pristopiti vsakdo. Po številu članstva pri Samopomoči se more ceniti tudi zavednost obrtništva. Ker nimamo še uzakonjenega prisilnega zavarovanja, bi moral biti danes vsak obrtnik tudi član Samopomoči, ki je ena organizacija te vrste za naše obrtnike v dravski banovini.

V preteklem letu je zadruga posredovala pri obrtni oblasti v številnih primerih radi šušmarjenja. Kazni proti šušmarjem bi morale biti ostrejšje, ker plačajo le nekaj stotin Din, škode pa povzročijo peku desetstisoče dinarjev.

Po dolgoletnem sporu glede pravic do izdelovanja keksov je banska uprava v neki kazenski stvari izdala odločbo, po kateri spada izdelovanje keksov, ki so izdelani pretežno iz moke, v obseg obrtne pravice pekov in slaščičarjev.

Za določitev cen krušnim izdelkom je sklicala banska uprava anketo. Povabljen je bila tudi pekarska zadruga, ki pa je prejela vabilo k anketi dva dni po anketi. Sicer so pa vsi predlogi zadruge in njenih delegatov zadevali na gluha ušesa.

Z odlokom z dne 9. decembra 1930 št. 25767 je banska uprava tudi razveljavila ključ za določanje cen krušnih izdelkov, ki je bil svojočasno sporazumno določen na anketi v Celju v izmeri 1 Din razmaha med nakupno in prodajno ceno.

Zadruga je vložila na bansko upravo predstavko glede znižanja cen.

Prošnji zadruge za znižanje trošarine na moko ni bilo ugodeno.

V zadnjem času se je načelo spet vprašanje prepovedi prodajanja krušnih izdelkov po specerijah in stojnicah. Skrajni čas je že, da se v tem pogledu napravi

red in kratkotalo prepove prodaja kruha vsem nepoklicanim osebam; kajti, to kar se godi sedaj, ni več pravo trgovanje, pač pa že kaže bolj na mešetarenje.

Obračun, ki izkazuje 29.204.14 Din dohodkov in enako izdatkov s priračunom salda 7.258.14 Din in pa premoženja Din 13.018.14 je bil soglasno odobren.

Soglasno je bil sprejet tudi proračun z dohodki in izdatki po Din 17.708.14.

Gospod Bizjak poroča, da je v teku akcija za znižanje cen kvasa. Tu je treba predvsem ukiniti zakon o kartelu. Določila se je delegacija za celjski sestanek in odobrila predlagana akcija.

Franc Fujan

krovstvo

Ljubljana, Galjeviča št. 9
pri Dolenskem kolodvoru

Izvršuje vsakovrstna krovska dela in v to stroko spadajoča popravila.

Cene solidne!

Cene solidne!

Dobave.

Oddaja zgradbe dvonadstropne poduradniške stanovanjske hiše na Rakeku se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. aprila t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in pogoji pa pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 300 m³ jamskega lesa, 10.000 kg živega apna, 50 m³ gramoza, 30 m³ prodnega peska in 2400 komadov toporišč za krampe in lopate.

Oddaja popravila in pleskanja mostov na progi Vinkovci-Brod se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 17. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri gradbenem oddelku te direkcije).

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

TVORNICA KEM. IN OLJ. BARV LAKOV FIRNEŽA IN STEKLEJA
DRUŠTVA Z. OZ. LJUBLJANA

LAKI
TERPENTIN
STROJNO OLJE
UMETNIŠKE BARVE
PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA
POLEG TRGOVINA
SCHNEIDER EVEROVŠEK

ORIENT

COPICI
FIRNEŽ
SOLSKÉ BARVE
SUHE BARVE
PRISTINE OLJATE BARVE

**Kdor oglašuje,
ta napreduje!**

PRVOVRSTNI MATERJAL - NIZKE CENE!!

**Tvornica
ZA DUŠIK D. D.**

in
AGA-RUŠE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

šir om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, lepo
in sočnobebo

acetilensko luč

Izkoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

Svetilno kakor po dnevi
Daj samo
ACETILEN
Sedanja konstrukcija daje
svetlo, neopasno
in ceneno
uporabo za
svetlo, kakor po dnevi

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15 letna garancija — Vezenje se počuje pri nakupu brezplačno.

Šivalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Kayser-Nero. Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje tudi na obroke. — Cenike franco in zastoj.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje